

REFERAT Udvalget for Økonomi og Erhverv d. 01-10-2024

Mødedato Tirsdag d. 01. oktober 2024 kl. 15:00

Mødested Skallingen, Bytoften 2, 6800 Varde

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering til budget 2025.....	5
Underskriftsside.....	10

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

1 (ÅBEN) GODKENDELSE AF DAGSORDEN

Sagsnr.
Sagsbh.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

.

Tidligere beslutninger

.

Bilag

Punkt 2: Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering til budget 2025

EMN-2024-00368

2 (ÅBEN) VALG MELLEM STATSGARANTI OG SELVBUDGETTERING TIL BUDGET 2025

Sagsnr. EMN-2024-00368
Sagsbh. jonq

SAGSFREMSTILLING

Byrådet skal for budgetåret 2025 vælge mellem enten et statsgaranteret udskrivningsgrundlag eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag, der gælder for:

- kommuneskat,
- tilskud og udligning, samt
- kirkeskat.

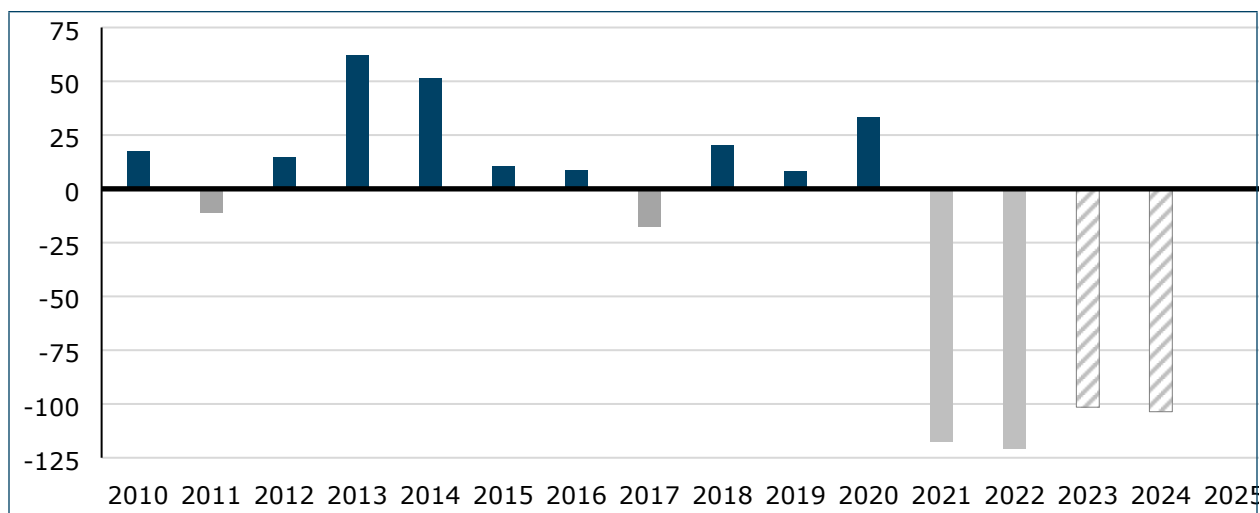
Statsgarantien består i, at staten i juli 2024 udmelder et statsgaranteret udskrivningsgrundlag for budgetåret 2025 til den enkelte kommune. Hvis kommunen vælger at budgettere med det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, får kommunen i budgetåret udbetalt et skatteprovenu beregnet på dette grundlag, og der foretages ikke efterregulering heraf, uanset om det faktiske udskrivningsgrundlag viser sig at være større eller mindre end det statsgaranterede. For kommuner, som vælger statsgarantien til budget 2025, foretages der heller ikke efterregulering af udligning og tilskud. Vælges selvbudgettering, så foretages der i år 2028 efterregulering på forventningerne i forhold til de faktiske forhold i 2025.

Statsgarantien giver den enkelte kommune sikkerhed for sine indtægter i 2025, og staten bærer risikoen for eventuelle fejlskøn. En eventuel gevinst/tab for Varde Kommune er meget følsom over udviklingen i blandt andet folketallet og udskrivningsgrundlaget i både Varde Kommune, men også på landsplan. Usikkerheden generelt taler for, at der vælges statsgaranti. Der bemærkes dog, at selv om kommunen vælger statsgaranti i 2025, så kan kommunen dog blive efterreguleret i bloktilskuddet i 2028, såfremt andre kommuner vælger selvbudgettering, da gevinsten/tabets for disse kommuner bliver reguleret i bloktilskuddet i 2028.

Der bemærkes, at såfremt Varde Kommune vælger selvbudgettering, vil kirkeskatten skulle beregnes på baggrund af det faktiske udskrivningsgrundlag for Varde Kommune. Såfremt det faktiske udskrivningsgrundlag for Varde Kommune bliver lavere end i statsgarantien, så vil kirken isoleret set få et tab, hvis Varde Kommune vælger selvbudgettering.

I perioden 2010 til 2023 har Varde Kommune valgt at benytte det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. En opgørelse fra KL's skatte- og tilskudsmodel viser, at for perioden 2010 til 2020 fik Varde Kommune samlet et nettoprovenu på knap 200 mio. kr. i alt ved at vælge det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, *jf. figur nedenfor*, dvs. at Varde Kommunes indtægter samlet set blev højere som følge af, at Varde Kommune valgte statsgaranti frem for selvbudgettering.

**Forskel i nettoprovenu ved hhv. statsgaranti og selvbudgettering
(+ = gevinst ved statsgaranti / - = gevinst ved selvbudgettering), mio. kr.**

Anm.: Ovenstående opgørelser fra KL er under den forudsætning, at Varde Kommune er/var den eneste kommune, som vælger selvbudgettering. Til og med 2022 vedrører opgørelsen afsluttede år, mens 2023 og frem er skønnede år fra KL's tilskudsmodel. Årene afsluttes 3 år efter budgetåret, således 2022 blev afsluttet endeligt i forbindelse med udmeldingen af tilskud og udligning for 2025.

Varde Kommune forventes ifølge KL dog at få et beregnet mindreprovenu ved statsgaranti for årene 2021 til 2023, da udviklingen under Corona har været væsentligt bedre end forudsat af staten ved budgetlægningen for 2021 til 2023. Der bemærkes, at ingen kommuner har valgt selvbudgettering til budget 2021, mens der var henholdsvis 9 og 8 kommuner, primært vækstkommuner, som har valgt selvbudgettering til budget 2022 og budget 2023. For Varde Kommune forventede KL's tilskudsmodel dengang, at Varde Kommune ville få et tab ved valg af selvbudgettering for årene 2021 til 2023.

Til budget 2024 valgte Varde Kommune selvbudgettering, hvilket blandt andet skyldes, at der forventedes en højere udvikling i udskrivningsgrundlaget i både Varde Kommune og på landsplan, samt at i alt 82 kommuner valgte selvbudgettering. Resultatet af valget omkring selvbudgettering vil blive endeligt opgjort i forbindelse med budget 2027.

Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering 2025

Det taler for valget af selvbudgettering, hvis folketallet pr. 1. januar 2025 bliver højere end forudsat i statsgarantien. Medio september 2024 er folketallet i Varde Kommune dog på 49.566 indbyggere, hvilket er 137 indbyggere mindre end det forudsatte indbyggertal i statsgarantien for 2025. Hvis indbyggertallet i Varde Kommune er uændret indtil 1. januar 2025, så vil det isoleret set medføre et tab på 5,7 mio. kr. for Varde Kommune ved at vælge selvbudgettering.

KL's tilskudsmodel viser, at Varde Kommune isoleret set vil få et samlet tab ved selvbudgettering på 0,6 mio. kr., hvilket således taler for at vælge statsgaranti, *jf. tabel nedenfor*, under den forudsætning, at alle andre kommuner vælger statsgaranti. Det skyldes, at KL skønner, at indkomstskatteprovenuet for Varde Kommune i 2025 vil være lavere ved selvbudgettering end forudsat i statsgarantien, baseret på blandt andet foreløbige 2023-indkomstdata. Det modsvares dog delvist af, at indkomstskatteprovenuet på landsplan vil være højere på landsplan baseret på den seneste konjunkturvurdering (Økonomisk Redegørelse) fra regeringen i august. Der dog usikkerhed omkring udviklingen i verdensøkonomien i det kommende år.

Skønnet gevinst/tab for Varde Kommune ved valg af henholdsvis statsgaranti og selvbudgettering

(under forudsætning af, at Varde er den eneste kommune, som vælger selvbudgettering)

Mio. kr.	Statsgaranti (1)	Selvbudgettering (2)	Forskel (2) - (1)
----------	---------------------	-------------------------	----------------------

Indkomstskatteprovenu i 2025	2.571,6	2.505,8	-65,8
Foreløbigt tilskud og udligning i 2025	1.056,7	1097,8	41,0
Nettoprovenu i 2025	3.628,3	3.627,7	-24,8
Skøn over efterregulering af udligning i 2025		24,2	24,2
I alt gevinst/tab ved selvbudgettering (+ = gevinst / - tab)	3.628,3	3.627,7	-0,6

Kilde: KL's tilskudsmodel.

Ovenstående beregnede tab fra KL's tilskudsmodel er under forudsætning af, at Varde Kommune er den eneste kommune, som vælger selvbudgettering, og at der dermed ikke vil blive en regulering af bloktilskuddet på landsplan i 2028.

Såfremt flere eller størstedelen af kommunerne vælger selvbudgettering, så vil der komme en efterregulering i 2028, som vil blive modregnet i bloktilskuddet. Får kommunerne samlet en gevinst ved selvbudgettering i 2025, så vil gevinsten således blive modregnet i bloktilskuddet.

Hvis alle kommuner vælger selvbudgettering, så forventes, at Varde Kommune vil få en negativ regulering af bloktilskuddet på 28,5 mio. kr., jf. tabel nedenfor, og dermed et samlet tab på 28,9 mio. kr.

Øvrige kommuner, som selvbudgetter	Ingen	Alle	40 udvalgte kommuner	Over gennemsnittet
Samlet effekt inkl. modregning af bloktilskuddet i 2028	-0,6	-28,9	-20,0	-16,2

Kilde: Beregning i Dataproses selvbudgetteringsmodul

Foreløbigt har 40 kommuner tilkendegivet medio september 2024, at de vil selvbudgettere til budget 2025. Ifølge KL er erfaringen fra sidste år, at dette tal kan stige frem mod budgetvedtagelsen. Med de nuværende tilgængelige tal, så er den samlede gevinst/tab næsten den samme uanset valg af selvbudgettering eller statsgaranti. Derfor er valget i høj grad et spørgsmål om vurdering af risiko og den forventede udvikling fremover. Hvis der forventes, at udviklingen i 2025 bliver dårligere end forventet i Økonomisk Redegørelse fra august 2024, så bør der vælges statsgaranti, men hvis udviklingen bliver bedre end forventet, så bør der hældes til valg af selvbudgettering.

FORVALTNINGENS VURDERING

I det foreliggende budgetforslag for 2025 er indarbejdet statsgarantien for 2025.

Forvaltningen er i gang med at udarbejde forskellige følsomhedsanalyser af valget mellem selvbudgettering og statsgaranti. Disse vil blive fremsendt snarest muligt, når de foreligger.

Forvaltningen vurderer, at der er en væsentlig usikkerhed omkring udviklingen i 2025, hvorfor det er afgørende, at Byrådet drøfter, hvilken risiko Byrådet vil budgettere med i forhold til en eventuel gevinst eller tab i forhold til valget mellem statsgaranti og selvbudgettering.

Der bemærkes, at det har stor betydning, hvordan det går i de øvrige kommuner, samt hvor mange kommuner, som vælger selvbudgettering.

De foreløbige foreliggende tal for Varde Kommune indikerer, at Varde Kommune bør vælge statsgaranti, da udviklingen i indbyggertallet og udskrivningsgrundlaget ser ud til at blive lavere end i statsgarantien. Dette er især gældende, såfremt ingen eller få andre kommuner vælger selvbudgettering.

Tallene for landsplan ser dog ud til at blive højere end forventet, især omkring udskrivningsgrundlaget på landsplan. Det taler isoleret set for, at der skal vælges selvbudgettering for at minimere det samlede tab for Varde Kommune.

Der bemærkes dog, at der er væsentlig usikkerhed omkring udviklingen i 2025, herunder udviklingen i verdensøkonomien.

RETSGRUNDLAG

Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

ANBEFALING

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet, **at** der træffes en beslutning om, hvorvidt Varde Kommune skal vælge enten det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for kommuneskat og tilskud for budgetåret 2025, eller om der skal vælges selvbudgettering.

Beslutning

Udvalget oversender sagen til Byrådets beslutning.

Tidligere beslutninger

Udvalget for Økonomi og Erhverv den 25-09-2024

Ud fra de nuværende kendte parametre hælder udvalget mod statsgaranti.

Der er indkaldt til ekstraordinært møde i Udvalg for Økonomi og Erhverv den 1. oktober 2024, kl. 15.30 – 16.00, hvor beslutningen genvurderes inden behandling i Byrådet samme dato kl. 18.00.

Fraværende

Julie Gottschalk

Bilag

Punkt 3: Underskriftsside

3 (ÅBEN) UNDERSKRIFTSSIDE

Sagsnr.
Sagsbh.

Beslutning

Rådets/Udvalgets beslutning

Fraværende

Deltagere der ikke var til stede, eller .

Tidligere beslutninger

.

Bilag